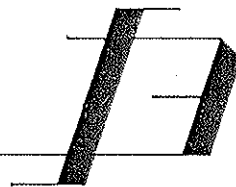

PRAKTIČNA PITANJA

Josip Jakšić

MJESTO OBNOVE KRSNIH OBEĆANJA KRŠĆANSKE ZAJEDNICE U OBREDU KRŠTENJA KATEKUMENA U VAZMENOJ NOĆI

Od starine su se katekumeni krstili u vazmenoj noći. I danas je to najprikladniji čas krštenja odraslih, a preporučuje se i krštenje djece. Krsna služba, prema obredu, započinje Litanijama Svih svetih, nastavlja se Blagoslovom vode, te *slijedi krštenje* ako ima katekumena, a tek nakon krštenja slijedi *obnova krsnih obećanja* što završava škropljenjem Božjeg naroda blagoslovljenom vodom.

Znamo da je kršćanska zajednica, Crkva, ona koja je nastojala pratiti katekumene preko svojih predstvanika na putu k vjeri i potpunome opredjeljenju za Krista. Kršćanska zajednica predaje vjeru, koju ispovijeda i već živi, svojim katekumanima. Sada se katekumeni krste u tu vjeru i u iskustvo te vjere i u njoj se ljubaju produbljivati u vrijeme mistagogije.

Kada se prema redu Krsne službe najprije krste katekumeni, a onda tek priključna kršćanska zajednica obnavlja svoj krsni zavjet, nalazimo nedosljednost i nezražavanje iznesene teološke i katehetske simbolike eklezijalnog vida, već se stvari odvijaju kao na dva različita nepovezana kolosjeka. kao da kršćanska zajednica ne sudjeluje u prenošenju vjere i krštenju svojih novokrštenika. U strukturi obreda krštenja katekumena u vazmenoj noći ne dolazi do izražaja predaja vjere i otlične zajednice novokrštenicima, ni njihovo ulaženje u tu konkretnu zajednicu.

Pastoralac se tu nađe u procjepu: ili mijenjati i prilagoditi obred, ili ne izražavati simboliku otajstva.

Pogledajmo najprije kako to stoji u obrednim knjigama.

U obredu krsne službe vazmenog bdijenja u Misalu,¹ nakon blagoslova krsne vode slijedi točka 44. u kojoj se kaže: "Katekumeni se jedan po jedan odriču đavla, ispovijedaju vjeru i krste se."

Potom točka 46. donosi: "Nakon obreda krštenja (i potvrde) ili, ako se krštenje ne obavlja nakon blagoslova vode, svi stojeći i držeći u rukama zapaljene svijeće obnavljaju obećanje krsne vjere..." Prema naravi stvari da se izrazi bit inicijacije kao ulaženja odraslih u suživot kršćanske zajednice, točka 46. bi trebala ovako glasiti: "Nakon blagoslova krsne vode, svi stojeći i držeći u rukama zapaljene svijeće (svi = sva prisutna Kristova zajednica osim katekumena) obnavljaju obećanje krsne vjere... Katekumeni se zatim jedan po jedan odriču đavla, ispovijedaju vjeru i krste se..."

Uzmemo li sada obrednik "Red pristupa odraslih u kršćanstvo"² želeći se njime pomoći u rješavanju mjesta obnove vjere u obredu krštenja odraslih nalazimo da -3. stupanj: Slavlje pristupa k sakramentima" ne govori ništa o obnovi vjere prisutne zajednice.³ Isto tako ni "Jednostavniji red pristupa odrasloga"⁴ ne spominje obnovu vjere prisutne zajednice. Tek "Red pristupa djece koja su sposobna za katehizaciju"⁵ to ističe! Nakon blagoslova krsne vode slijedi ispovijest vjere zajednice. U točki 351. stoji: "Zatim, prije odreknuća i ispovijesti vjere dječaka (djevojčica) oglašnika, voditelj može, prema prilikama, pozvati roditelje i kumove i sve nazočne da ispovijede vjeru". Predlaže se apostolsko ili nicejsko -carigradsko vjeverovanje. Sada slijedi odreknuće od zla i ispovijest vjere oglašnika na upitni način, uz ostalo i ovim poticajem: "...Sad, prije nego što se krstite, odrekните se i

1. RIMSKI MISAL. Obnovljen prema odluci svetog ekumenskog sabora Drugoga vatikanskog a proglašen vlašću pape Pavla VI.
SVETI TJEDAN. Pastoralno izdanje. KS, Zagreb 1971.
Krsna služba, str. 177-184.
RIMSKI MISAL. Drugo hrvatsko izdanje dopunjeno i popravljeno prema drugom tipskom izdanju. KS, Zagreb 1980.
Krsna služba, str. 221-227.
2. RIMSKI OBREDNIK. Obnovljen prema odluci svetog ekumenskog sabora Drugoga vatikanskog a proglašen vlašću pape Pavla VI.
Red pristupa odraslih u kršćanstvo. KS, Zagreb 1974.
3. *Isto*, Treći stupanj. Slavlje pristupa k sakramentima.
Krsno slavlje. str. 89-101. Ovdje str. 89. osobito točka 211., zatim str. 93-96. napose *napomena*:
"Ako je zgodno, voditelj upita kumove (ili kume) za imena krštenika te svakoga od njih zapita po volji uzimajući jedan od tri gore navedena obrasca" (odreknuća). Kod ispovijesti vjere točka 219. "voditelj ponovno pita kuma (kumu) za ime svakog krštenika te onda svakog (izabranika) pojedinačno zapita." Ovdje ne predlaže da i kumove pita ispovijest vjere. Str. 95.
4. *Isto*. Jednostavniji red pristupa odrasloga. *Krsno slavlje*. Str. 109-115. Jedino se u točki 261. i 262. preporučuje usklik naroda ovim riječima: "Poslije krštenja dobro je da narod usklikne kratkim poklikom (usp. br. 390)." Str. 113.
5. *Isto*. Red pristupa djece. Treći stupanj: slavlje pristupa k sakramentima. *Krsno slavlje*. Str. 163-171.

goslova
n odriču

, ako se
apaljenc
i bit ini-
i trebala
a zapal-
navljaju
spovije-

teleći se
alazimo
vi vjere
ne spo-
posobna
vjere za-
ka (dje-
imove i
gradsko
a upitni
nite se i

anskog a

i tipskom

vatikans-

z napom-

l njih za-
povijesti
a svakog
jere. Str.

ki 261. i
usklikne

vlje. Str.

vi, I, i I., pred Crkvom sotone i ispovjedite svoju vjeru“ ili točka 352.: ”I. i I. zatražili ste krštenje i već dugo se na nj pripravljate. Vaši su roditelji privoljeli vašoj želji; navjestitelji; vaši drugovi i prijatelji pomagali su vam i svi vam danas obećavaju pružiti primjer svoje vjere i bratsku pomoć. Ispovjedite i vi sada pred Crkvom svoju vjeru i pristupite krstu“.⁶ Prema tome vidimo da i sam obrednik inicijacije odraslih tek kod krštenja djece sposobne za katehizaciju donosi taj eklezijalni vid, a u obredu ga krštenja ne nalazimo. Kod krštenja male djece za čin krštenja pripremaju se roditelji i kumovi⁷ u čiju se vjeru djeca krste, a oni se obavezuju djeci prenijeti svoju vjeru i kršćanski ih odgajati. Zato kažemo da se djete krsti u vjeru zajednice Crkve, koju predstavljaju krstitelj, roditelji i kumovi. ”... Kad tko krsti, sam Krist krsti“.⁸ Prema tome krštenika prima po Isusu Kristu sam Bog Otac za svoje dijete jakošću Duha Svetoga. Sam Bog govori svoj veliki ”DA“ novokršteniku. To govori i zajednica Crkve u čiju se dotični krsti, jer zajednica mu daje sigurnost vjere. Krštenik pak govori svoj ”DA“ Bogu i Crkvi. Zato bi bilo logično da i u obredu uskrsnuća koji bi trebao biti paradigma svih liturgijskih obreda dođe do izražaja da ”otajstveno tijelo Isusa Krista, Glava i udovi, vrši cjelokupno javno bogoslužje.“⁹ ”Doista, liturgija je prvo i nedoknadivo vrelo iz kojega vjernici trebaju crpiti pravi kršćanski duh. Stoga je pastiri duša u čitavoj svojoj pastoralnoj djelatnosti moraju pravilnim odgajanjem marljivo promicati.“¹⁰ Ako je liturgija pripremljena, ona sama svojim znakovima poučava. U slučaju krštenja odraslih, novokrštenik se odriče zla, grijeha, sotone i ispovijeda vjeru onih koji su ga pripremali i dopratili na krštenje.

Obnova krsnih obećanja zajednice prije krštenja katekumena istakla bi da novokrštenik izriče svoju vjernost Trojedinom Bogu po toj obnovljenoj vjeri zajednice Crkve. Dakle, ono što je naglašeno kod krštenja djece, trebalo bi biti još više naglašeno kod krštenja odraslih. Na žalost, u našim liturgijskim knjigama kako vidimo toga naglasaka nema, a trebalo bi ga iz pastoralnih razloga što očitije uvrstiti.

6. Isto. Ovdje str. 165-166.

7. RIMSKI OBREDNIK. Obnovljen prema odluci svetog ekumenskog sabora Drugoga vatikanskog a proglašen vlašću pape Pavla VI.

Red krštenja. KS, Zagreb 1970. Posebno usp. Kršćanska inicijacija. Opće napomene. Str. 7-12.

8. SC 7.

9. Isto.

10. SC 14.